

Ogólnopolski Związek Zawodowy Oficerów i Marynarzy
Polish Seafarers' Union

Affiliated to the ITF

Head Office: 81-350 Gdynia 8, Plac Kaszubski, Ph: (+48) 58 6207760
Branch Office: 70-452 Szczecin 8A, Podhalańska Str. Ph: (+48) 91 4315888
Branch Office: 72-600 Świnoujście 1A, Bol.Chrobrego Str. Ph: (+48) 696040777
www:psu-pl.org e-mail: gdynia@psu-pl.org szczecin@psu-pl.org

Gdynia 03.04.2025

L.dz. 090/0220/m/2025

Pan Marcin Kulasek
Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego
ul. Wspólna 1/3
00-529 Warszawa

Ogólnopolski Związek Zawodowy Oficerów i Marynarzy zwraca się z pilnym apelem dotyczącym sytuacji załogi statku badawczego s/y "Oceania", którego armatorem jest Instytut Oceanologii Polskiej Akademii Nauk finansowany przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

W styczniu br. Dyrektor Instytutu Oceanologii Polskiej Akademii Nauk (IO PAN) prof. dr hab. Jan Marcin Węśławski podjął decyzję o wypowiedzeniu umów o pracę 13 marynarzom zatrudnionym na statku „Oceania”, proponując im jednocześnie nawiązanie współpracy na podstawie umów B2B (samozatrudnienie).

Statek "Oceania" od 35 lat pełni kluczową rolę w badaniach oceanograficznych, umożliwiając realizację projektów naukowych na Bałtyku i w Arktyce. Jest to jedyna polska jednostka badawcza zdolna do prowadzenia działań poza Bałtykiem, co czyni ją nieocenionym narzędziem w zdobywaniu wiedzy o zmianach zachodzących w tych wrażliwych ekosystemach. Dzięki działalności "Oceanii" Instytut Oceanologii PAN zyskał uznanie na arenie międzynarodowej oraz pozyskiwał znaczące środki z Unii Europejskiej i innych źródeł na realizację badań naukowych.

W październiku 2024 roku Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego wstrzymało finansowanie statku "Oceania", co postawiło pod znakiem zapytania jego dalsze funkcjonowanie oraz przyszłość zatrudnionych na nim pracowników. Decyzja ta spotkała się z apelem Instytutu Oceanologii PAN o rewizję stanowiska, podkreślającym znaczenie "Oceanii" dla polskiej nauki oraz konsekwencje związane z ewentualnym zaprzestaniem jej działalności.

W listopadzie 2024 roku Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego przyznało środki na utrzymanie statku "Oceania" na lata 2024-2026, co pozwoliło na kontynuację jego misji badawczych. Niemniej jednak, mimo przyznanego finansowania, w styczniu br. doszło do wypowiedzenia umów o pracę członkom załogi i propozycji przejścia na kontrakty B2B.

W kontekście pracy na morzu, umowy B2B są niedopuszczalną formą nawiązywania „stosunku pracy”. Polskie orzecznictwo niejednokrotnie wskazywało, iż niezgodne z prawem jest zastąpienie marynarskiej umowy o pracę, umową cywilnoprawną. Zgodnie z międzynarodowymi standardami, jedyną formą zatrudnienia marynarza jest tzw. Marynarska umowa o pracę. Wynika to z faktu, że na statku panują specyficzne zasady dotyczące m.in. organizacji czasu pracy, przebywania na morzu czy też bezpieczeństwa. Rozwiązanie zaproponowane przez IO PAN całkowicie dereguluje system pracy na statku oraz obniża bezpieczeństwo statku oraz załogi.

Wnioski i zalecenia Państwowej Inspekcji Pracy powstałe w wyniku kontroli przeprowadzonej w dniach od 2 września do 19 grudnia 2024 roku w pełni potwierdzają powyższe. Nadto wskazują, że dotychczasowe umowy były niezgodne z prawem.

Analizując zaproponowane umowy B2B nie sposób nie zauważyć, iż mają one charakter fikcyjnego zatrudnienia. Spełniają one wszystkie cechy umowy o pracę z wyjątkiem niewygodnych dla pracodawcy przepisów, w szczególności o ubezpieczeniach społecznych oraz regulujących warunki pracy marynarzy, co całkowicie zrzuca odpowiedzialność armatora za pracownika.

Aktualnie „Oceania” nie ma wymaganej minimalnej obsady załogi by wyjść w morze. Pan Dyrektor IO PAN zrzuca odpowiedzialność za aktualną sytuację na załogę twierdząc, iż to zła wola marynarzy a nie błędne decyzje dyrekcji doprowadziły do odwołania rejsu zaplanowanego na 1 kwietnia. Sprawa jest na tyle głośna, że poza regionalnymi redakcjami tematem zajęły się również media ogólnopolskie, co znacząco wpłynie na wizerunek Polskiej Akademii Nauk jak również Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Biorąc pod uwagę strategiczne znaczenie „Oceanii” dla polskiej nauki oraz konsekwencje tej decyzji nie tylko dla załogi „Oceanii” ale też wizerunku polskiej bandery, apelujemy o podjęcie działań mających na celu przywrócenie zgodnych z prawem warunków zatrudnienia pracowników Instytutu Oceanologii PAN. Wierzymy, że możliwe jest znalezienie rozwiązania, które pozwoli na dalsze funkcjonowanie jednostki oraz zabezpieczenie miejsc pracy jej załogi w sposób zgodny z obowiązującym prawem i standardami zatrudnienia na morzu.

Zwracamy się z prośbą o wsparcie naszych starań w tej sprawie oraz o spowodowanie podjęcia dialogu w celu znalezienia rozwiązania.

Z poważaniem,

Ogólnopolski Związek Zawodowy
Oficerów i Marynarzy
PRZEWODNICZĄCY

Henryk Piątkowski